

La canalla dels altres... i la nostra

JORDI DALMAU I AUSÀS

La memòria no ha de córrer gaire tros per arribar a recordar quan jugava amb la mainada del barri. A l'estiu, les nenes s'entretenien a saltar unes gomes nenes que s'entortolligaven a les cames. Les saltaven incansables i al ritme d'una cantarella, sempre en castellà, que marcava les habilitats que calia anar fent amb els peus. Sense saber-ho, milloraven la seva motricitat, s'inventaven cançons, exercitaven la memòria i feien gimnàstica vida social. El joc, de tan senzill, era el preferit de les meves veïnes. Només calia la goma i una o dues nenes que hi volguessin saltar. A les tardes, quan el sol ja no estovava el llautó de les canals dels teulats, sortíem a jugar a futbol. Les portes metàl·liques dels garatges feien de porteries i a cada gol es queixaven sorollosament. De nit, un altre cop al carrer, a jugar a l'amagatall, a l'undostresbotifarradepagès, a explicar-nos històries o bé a escoltar les tertúlies dels nostres pares que sortien a parlar la fresca.

Ara, en canvi, i generalitzant molt, trobo que la canalla no es diverteix tant com llavors. Hi ha una diferència entre els seus jocs i els que jo havia practicat. Això no tindria, efectivament, res d'especial si no fos que la nostra

quitxalla perd aquella espurna d'innocència i perspicàcia, aquella inventiva barrejada amb simplicitat aquella espontaneïtat respectuosa que no fa gaire era pròpia de la infantesa. I això sí que és preocupant, o en tot cas, un símptoma de canvi social que hem de tenir molt en compte d'ara endavant. L'oblit del joc és la conseqüència de no haver de pensar com divertir-se perquè els videojocs, les consoles i les joguines electròniques, mecàniques i sofisticades els ho estalvien. La dèria per aquest tipus d'entreteniments s'ha estès pel nostre país com una mala cosa i, malauradament, l'afany d'ostentació dels adults s'encomana a la patuleia que presumeix de tenir una *Sega*, una *Mega Drive*, una *Nintendo* o com més andròmines d'aquestes millor. No em queixo del joc en si, tot i que confesso

que no m'agrada ni mica ni molla, sinó del que representa, aïllament, individualisme, dependència, excessiu consumisme, molt sovint violència i, això sempre, retallada d'imaginació. Abans, els nens i les nenes jugàvem amb cordes elàstiques, guixos, pilotes, ninotets i, el més important, amb nosaltres mateixos. Ara ho fan amb màquines ordinadors. Més enllà de qualsevol sentiment romàntic, em qüestiono que fins i tot els jocs s'hagin d'acabar tecnificant, perquè d'aquesta manera estem escapçant la fantasia dels més menuts. No hauríem d'oblidar que la imaginació i la originalitat ajuden a formar persones íntegres i felices, mentre que les diversions actuals adormen la inventiva i esmoreeixen la curiositat.

Tot aquest canvi no és només lúdic, sinó també conductual. Els

infants són com astorets, sempre atents al que fan els altres, especialment els adults, que és de qui en prenen els exemples de comportament. La indiferència d'aquests està fent que els petits perdin la capacitat d'impressionar-nos davant de coses que abans ens fascinaven. Per un altre costat, si la xicalla és mal educada és, i l'adjectiu ho diu clarament, perquè els han transmès uns valors, un llenguatge i uns jocs poc o no gens enriquidors; si valorem la riquesa humana com a la quantitat d'efectes positius que quelcom té sobre la societat i no només sobre l'individu. D'aquesta idea se'n dedueix que si ens fixem en com juga, parla o es relaciona un infant podrem intuir, potser més encertadament del que a priori ens podríem pensar, de quin peu calcen a casa seva.

Cal reeducar els sentits i els sentiments si no volem tenir una generació mesella d'aquí a ben pocs anys. De fet, toquem de peus a terra, ja la tenim a sobre aquesta generació freda, insensible. És la nostra, la d'ara. D'aquí a uns anys, al pas que anem, potser a les escoles hauran d'acabar ensenyant a jugar. Llavors potser ja haurem tocat fons. O potser encara no.

Els infants són com astorets, sempre
atents al que fan els altres,
especialment els adults, que és de qui
prenen els exemples de comportament